

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні циклової комісії
педагогічно-психологічних і соціальних дисциплін
(протокол № 1 від «28» 082024р.)

Голова циклової комісії Романа МИХАЙЛИШИН

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТРЕНІНГ КОМУНІКАТИВНОСТІ ТА КРЕАТИВНОСТІ»

Освітньо-професійний ступінь	«фаховий молодший бакалавр»
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Освітньо-професійна програма	Соціальна педагогіка
Форма навчання	денна

Силабус курсу «Тренінг комунікативності та креативності»

2024-2025 навчального року

Назва курсу	«Тренінг комунікативності та креативності»
Адреса викладання курсу	вул. Туган-Барановського, 7, вул. Антоновича, 16
Циклова комісія за якою закріплена дисципліна	Циклова комісія педагогічно-психологічних і соціальних дисциплін
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота, 231 Соціальна робота
Викладач курсу	Михайлишин Романа Іванівна
Контактна інформація викладачів	metodcabinet.roma@gmail.com romana.mychaylyshyn@lnu.edu.ua
Консультації з курсу відбуваються	У день викладання курсу відповідно до розкладу (вул. Туган-Барановського, 7, каб.49). Також проводяться онлайн консультації на платформі Microsoft Teams. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedcollege.lnu.edu.ua/course/treninh-komunika...-ta-koeatyvnosti
Інформація про курс	Вибірковий освітній компонент ОПІ вивчається здобувачами I-го курсу, спеціальності 231 Соціальна робота впродовж першого семестру в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання про тренінг комунікативності й креативності та сформувані практичні уміння демонструвати навички комунікації в практичній діяльності. Курс спрямований на вивчення форм та типів комунікацій, елементів комунікативного процесу, труднощів комунікації, видів бар'єрів спілкування, основних помилок у комунікаційних процесах та методів комунікативного впливу, шляхів подолання опору аудиторії.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення дисципліни є сприяння усвідомленню здобувачами значення ефективної професійної комунікації та формуванню основних професійних комунікативних умінь. Для досягнення мети визначаються такі цілі: - ознайомити здобувачів із складовими тренінгу комунікативних умінь; - надати методичні коментарі стосовно специфіки проведення тренінгу комунікативних умінь; - надати інформацію про ефективні комунікативні техніки; - розвивати професійні комунікативні уміння та навички.

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лефтеров В.О., Форманюк Ю.В., Третьякова Т.М. Теорія і практика психологічного тренінгу: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів. Одеса: Фенікс, 2021. 44 с. 2. Стельмах В. Креативний особистий брендинг. Харків: Фабула, 2019. 240 с. 3. Соболевська О.Б. Тренінг комунікативності та креативності в соціальній роботі: методична розробка. Львів: Малий видавничий центр, 2020. 86 с. 4. Федорчук В.М., Федорчук В.В., Комарницька Л.М. Тренінг комунікативної компетентності: практикум. Кам'янець-Подільський, 2021, 236 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Борг Д. Мистецтво говорити. Харків: Фабула, 2019. 304 с. 2. Заболотний О., Заболотний В. Правильне мовлення. Київ: Літера, 2020, 224 с. 3. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Теорія та практика психологічних тренінгів. Київ-Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019, 209 с. 4. Карпенко Є. Організація тренінгу спілкування з дітьми різного віку: метод.матеріали до практичних занять. Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2016. 145 с. 5. Кушнірчук О.Р., Вольнова Л.М. Лабіринти спілкування: методичні рекомендації з формування конструктивних життєвих навичок та стратегій поведінки. Луцьк, 2017, 46 с. 6. Савченко Г.В. Навчально-методичний посібник з організації та проведення тренінгу:» Професійно-практична підготовка студентів». Київ: ТОВ «Горизонт», 2016. 104 с. 7. Федорчук В.М. Тренінг особистісного зростання: навч.посібн. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 250 с. <p style="text-align: center;">Інтернет-ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://biblio.lib.kherson.ua/communicative-compet.htm 2. http://festival.1september.ru/articles/214521/ 3. http://psylist.net/pedagogika/16.htm 4. http://psylist.net/pedagogika/kulpedob.htm 5. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/Article/Gichk_Soc_Psih.php 6. http://www.gurutestov.ru/test/311/
<p>Тривалість курсу</p>	<p>1 семестр, 90 год., 3 кредити.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>40 годин аудиторних занять, з них: 20 годин лекційних занять, 20 практичних занять та 50 години самостійної роботи</p>

Очікувані результати навчання	<p>Після вивчення курсу здобувачі повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - значення спілкування у процесі життєдіяльності людини та професійній діяльності соціального педагога; - значення та зміст комунікативного процесу; - техніки ефективної комунікації; - сутність і роль вербальних та невербальних засобів спілкування; - ефективні прийоми комунікації; - шляхи подолання опору аудиторії; - роль зворотного зв'язку при комунікації. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати прийоми активного слухання; - адекватно висловлювати свої почуття та розуміти почуття інших людей; - безконфліктно спілкуватись, а також конструктивно діяти в конфліктних ситуаціях; - пілкуватись за допомогою вербальної та невербальної комунікації; - застосовувати техніки регулювання емоційної напруженості; - співпрацювати у групі; - робити самоаналіз та рефлексію.
Ключові слова	Комунікація, спілкування, тренінг, вербальне і невербальне спілкування, бар'єри спілкування, мала група.
Формат курсу	Очний (денний). Проведення лекцій і консультацій для кращого розуміння тем.
Теми	Подано у таблиці.
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі потребують базових знань зі сучасної української мови, культури мовлення, психології достатніх для сприйняття категоріального апарату з тренінгу комунікативності й креативності.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, інтерактивні вправи, тренінги, творчі індивідуальні, групові та підгрупові завдання, дискусія.
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, проектор, фліп-чарт, плакатний папір, маркери.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Поточний контроль знань здобувачів відбувається під час проведення практичних занять. Модульний контроль проводиться 2 рази впродовж семестру. Семестр закінчується здачею заліку з навчальної дисципліни. Оцінювання знань за навчальною дисципліною відбувається на підставі накопичених балів за результатами поточного та підсумкового контролю всіх видів згідно зі шкалою оцінювання.</p> <p>Оцінювання знань здобувачів здійснюється впродовж семестру за 100-бальною шкалою за такими видами робіт:</p>

- модульні контрольні роботи. Програмою передбачено дві модульні контрольні роботи. Здобувач за одну роботу може отримати максимально 25 балів ($25 \times 2 = 50$);

- практичні заняття. За виконання практичних занять здобувач може впродовж семестру отримати 35 балів. Програмою передбачено 8 практичних занять. За одне заняття здобувач отримує 5 балів;

- самостійна робота. За самостійну роботу (есе, методичні рекомендації, проект, участь у конкурсах) впродовж семестру здобувач набирає 10 балів.

Література. Уся література, яку здобувачі не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем, виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувач заохочується до використання також й іншої літератури, якої немає серед рекомендованих.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Критерії оцінювання:

90 – 100 б. – здобувач повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вміє вільно викладати зміст, має глибокі, міцні, систематичні знання всіх питань навчальної дисципліни, розуміє їх значення для своєї професійної підготовки; виконав усі завдання кожної теми та модульного поточного контролю.

81 – 89 б. – здобувач ґрамотно і по суті викладає програмний матеріал, застосовує теоретичні знання при виконанні практичних завдань, однак допускає незначні неточності, засвоїв більшість тем навчальної програми, вміє самостійно викладати зміст всіх питань навчальної дисципліни; виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю.

71 – 80 б. – здобувач добре знає програмний матеріал, володіє базовими навичками з виконання практичних завдань, самостійно обирає метод реалізації, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату, не завжди вміє вільно викладати зміст всіх питань навчальної дисципліни; виконав більшість завдань кожної теми та модульного поточного контролю.

61 – 70 б. – здобувач засвоїв тільки основний матеріал на рівні репродуктивного відтворення, але не знає окремих деталей, припускається неточностей, порушує послідовність у викладі матеріалу, може розв'язувати типові завдання за зразком, але допускає помилки, виконав окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю.

51 - 60 б. – здобувач відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взвезв'язок між ними, може сформулювати за допомогою викладача основні тези теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може; відчуває труднощі під час виконання практичних завдань, виконав лише деякі завдання кожної теми та модульного контролю.

21 – 50 б. – здобувач не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, з великими труднощами виконує практичні завдання, знайомий лише з деякими поняттями та визначеннями курсу; не виконав практичні завдання та завдання модульного поточного контролю.

	0 – 20 б. – необхідний повторний курс з навчальної дисципліни.
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комунікативна компетентність як основа ефективного професійного спілкування. 2. Опрацювання структурних компонентів тренінгу комунікативних умінь. 3. Визначення очікувань учасників тренінгу. Визначення самооцінки учасників. 4. Значення та зміст комунікативної компетентності. Визначення змісту поняття комунікативна компетентність. 5. Самоаналіз особистісної комунікативної компетентності. 6. Техніки ефективної комунікації. Комунікативні техніки. 7. Класифікація технік активного слухання. 8. Повторення правил – творчі завдання в малих групах. 9. Поняття малої групи. Специфіка проведення тренінгу у малих групах. 10. Комунікація в малих групах. Поняття, особливості, функції. Особливості відношень у малих групах 11. Діагностика комунікативних умінь. Уміння міжособистісної комунікації. Діагностичні методи. 12. Особливості вербального спілкування. Засоби вербального спілкування. 13. Вербальна комунікація. Особливості вербальної комунікації, зокрема специфіка усних вербальних комунікації, їх типологізація. 14. Значення невербального спілкування для ефективної комунікації. Види невербальних засобів спілкування. 15. Міміка і жести при невербальній комунікації. 16. Бар'єри спілкування. Види бар'єрів. 17. Характеристика бар'єрів негативних емоцій. 18. Сприймання та розуміння в структурі комунікативного акту. 19. Механізми переконання. Умови ефективності переконуючого повідомлення. 20. Види впливу. Переконання, зараження, навіювання, наслідування. 21. Типові ситуації спілкування. Розвиток комунікативних умінь. 22. Техніки регулювання емоційного напруження. Підкреслення спільності. Вербалізація почуттів. 23. Зворотній зв'язок і його роль у спілкуванні. 24. Шляхи подолання опору аудиторії. 25. Надання зворотного зв'язку групі.
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано після вивчення курсу.

Схема курсу

Тиждень	Тема занять	Форма діяльності та обсяг годин	Термін виконання
Змістовий модуль I. Комунікативна компетентність як основа ефективного професійного спілкування			
1.	Тема 1. Комунікативна компетентність як основа ефективного професійного спілкування. Поняття комунікації, тренінгу, креативності. Прийняття правил групової взаємодії.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 3 год.	
2.	Тема 2. Опрацювання структурних компонентів тренінгу комунікативних умінь. Мета, завдання тренінгу. Визначення очікувань учасників тренінгу. Визначення самооцінки учасників.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 3 год.	
3.	Тема 3. Значення та зміст комунікативної компетентності. Визначення змісту поняття комунікативна компетентність. Самоаналіз особистісної комунікативної компетентності.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 3 год.	
4.	Тема 4. Техніки ефективної комунікації. Комунікативні техніки. Класифікація технік активного слухання.	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 3 год.	
5.	Тема 5. Повторення правил – творчі завдання в малих групах. Поняття малої групи. Специфіка проведення тренінгу у малих групах. Комунікація в малих групах. Поняття, особливості, функції. Основні потреби, які зумовлюють вступ людини до неформальної групи. Особливості відношень у малих групах	Практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 3 год.	
6.	Тема 6. Діагностика комунікативних умінь. Уміння міжособистісної комунікації. Діагностичні методи.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год.	
7.	Модульна контрольна робота 1.	Практичне заняття – 2 год.	
Змістовий модуль II. Відпрацювання навичок комунікативної компетентності			
8.	Тема 7. Особливості вербального спілкування. Засоби вербального спілкування. Техніки постановки запитань. Техніки вербалізації. Вербальна комунікація. Особливості вербальної комунікації, зокрема специфіка усних	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год.	

	вербальних комунікації, їх типологізація.		
9.	Тема 8. Відпрацювання навичок вербального спілкування.	Практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 4 год.	
10.	Тема 9. Значення невербального спілкування для ефективної комунікації. Види невербальних засобів спілкування. Міміка і жести при невербальній комунікації.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год.	
11.	Тема 10. Відпрацювання навичок невербального спілкування.	Практичне заняття – 2 год.	
12.	Тема 11. Бар'єри спілкування. Види бар'єрів. Характеристика бар'єрів негативних емоцій.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год.	
13.	Тема 12. Сприймання та розуміння в структурі комунікативного акту. Механізми переконання. Види впливу. Переконання, зараження, навіювання, наслідування. Умови ефективності переконуючого повідомлення.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год.	
14.	Тема 13. Відпрацювання навичок комунікативної компетентності. Типові ситуації спілкування. Розвиток комунікативних умінь.	Практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 4 год.	
15.	Тема 14. Техніки регулювання емоційного напруження. Техніки регуляції емоційного напруження. Підкреслення спільності. Вербалізація почуттів.	Практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 4 год.	
16.	Тема 15. Зворотній зв'язок і його роль у спілкуванні. Шляхи подолання опору аудиторії. Надання зворотного зв'язку групі.	Лекція – 2 год, практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	
17.	Тема 16. Проведення елементів тренінгу.	Практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 4 год.	
18.	Модульна контрольна робота 2.	Практичне заняття – 2 год.	